

Forvaltere og maaske Herremændene selv, naar de vovede at være brutale mod deres Folk, og saaledes blev der Lighed for Loven, saa denne Lov var ikke blot rettet mod de fattige. Jeg kan ikke tænke mig, at noget Medlem i denne Sal for Alvor vil kunne tro paa, at man vil trække hen til den paagældende Bænk, hvor Offeret skal straffes, en eller anden Forpagter, Forvalter eller eventuelt en Herremand. Det tror jeg absolut ikke, jeg tror, at denne Lov vil være, hvad den har været tidligere og er endnu trods de Forandringer, der ere foretagne i den, en afgjort Klasselov, der virker nedefter mod de smaa i Samfundet, og hvis man staar her i ganske særlig Grad som valgt af Vælgere, der høre Fattigdommen til, skal der i alt Fald ogsaa lyde Ord, som bære noget af Indignationen i sig. Det skal ikke siges, at en saadan Lov, der rammer nedefter som denne, skal passere gennem Rigsdagen, uden at der fra disse fattiges egen Side lyder en Protest derimod.

Hvad er det, der skaber den saakaldte Bølle, naar det ikke er Degeneration, naar det ikke er Følge af Syfilis, Tuberkulose og Drikfældighed? Og hvad disse Aarsager ikke bevirke i Retning af at gøre disse Mennesker mindre ansvarlige, bevirker Fattigdommens Forbandelse. Naar man beskæftiger sig med Livet ude i de store Kaserne, hvor et Hundrede Familier ere stuvede sammen, hvor der bor lige saa mange Mennesker som i en lille Købstad, naar man ser, under hvilke Vilkaar Børnene vokse op der, hvor de knap have Gaarden til Tumleplads og de næsten heller ikke have Lov til at færdes paa Gaden, naar man ved, at de ofte sulte, at Forældrene sjældent kunne tage sig ret meget af deres Opdragelse, da de begge ere tvungne til at gaa paa Arbejde — kort sagt, naar man ved, hvorledes denne Slægt vokser op, tilmed medens Arbejdsløsheden hænger Hjemmene, vil man ikke undre sig over, at de ikke allesammen blive første Klasses Borgere. Man maa langt snarere undre sig over, at der ikke blive mange, mange flere Forbrydere og Bøller, end der faktisk bliver. Naar der alligevel ikke er saa mange, som man skulde tro, skønt Samfundet er saa slet indrettet, tror jeg nok, man kan sige, det er til Ære for det Parti, der har organiseret dem, der staa lavt nede i Samfundet, udviklet dem til bedre at forstaa de Krav, som Samfundet kan stille til dem og de til Samfundet.

Men det forekommer mig unægteligt,

at naar man har at gøre med fattige Mennesker, der have levet under højst uheldige Vilkaar, under Fattigdommens Forbandelse, saa skal man ikke sige: Saa-dant et Menneske er ikke godt nok, det tillader sig Lovovertrædelser, begaar en eller anden Handling, der ikke er, som den bør være, og endnu mindre skal man komme og straffe og saa bag efter sige: Du er ikke alene fattig, du bor ikke alene under fattige Vilkaar, du er ikke alene et stakkels Individ, der under din Opvækst ikke har modtaget det, som du har lige saa meget Krav paa som den rige Mands Barn, men du er oven i Købet en Pjalt, paa hvis Krop man bør sætte Æreløshedens Stempel.

Det forekommer mig, at det er -at løbe Linen helt ud, men det vil jeg ikke være med til. Jeg vil ikke være med til, at et Lovforslag af denne Art skal passere gennem dette Ting, uden at jeg havde Ret til at sige, at den Klasse Mennesker, man her dømmer, og som her udelukkende dømmes, er saadan, fordi Samfundet ikke har budt dem bedre Vilkaar at leve under. Det er ikke min Mening at vove mig videre ind paa Drøftelsen af dette Forslag, fordi jeg gerne vil følge den højtærede Ministers Henstilling om ikke at komme med Gentagelser. Jeg har jo ofte haft Lejlighed til at tale om dette tidligere. Jeg har kun ønsket at fremsætte disse Ord, fordi jeg mente, at det danske Folketing vilde vise en saadan Storhed i Opfattelsen og saa megen Billighed, at det ikke vil være med til at vedtage en Lov, der skal ramme ned efter. Det har været Demokratiets Ære og Stolthed, at det har søgt at gøre alle lige for Loven, søgt at fjerne Ulighederne og bidrage til, at der kunde skaffes Retfærdighed paa dette Omraade. Og det skulde undre mig, om de Bonderepræsentanter, hvis Fædre have kæmpet hæderlig for dette som paa mange andre Omraader, ville være med til at vedtage en Klasselov, der rammer nedefter, fordi det ikke er deres Børn, der rammes, men Arbejdernes Børn. Jeg tror ikke, de ville være med dertil. Jeg vil i alt Fald opfordre dem til ikke at give deres Stemme til et Lovforslag af denne Art, der skal ramme den, der staa lavt, og som dog, naar det kommer til Stykket, kæmper for samme Ret, som Bønderne kæmpede for i sin Tid.

Sveistrup: Den Gang jeg i Gaar anmodede den ærede Formand om paa ny at faa Ordet, havde Forhandlingen endnu,